

glasani *) je slišati izdatno dale*... Besede, besede! rekla bi lisica.

Spričevala o zvonovih se tako ne pišejo; v mojih očeh vsaj niso vredna taka spričevala pol piskavega oreha. V strokovnjaskih spričevalih mora stati najprej opazka o tem, kaj zahteva pogodba, in potem točka za točko, kako odgovarjajo zvonovi tem zahtevam. Dalje kako tezo imajo zvonovi, po kakih zvenuljati (normalnih, dunajskih, italijanskih) so uglaseni? Ali so glavni glasovi natančno do tresljaja po pogodbi ubrani? Katere postranske glasove imajo zvonovi? Imajo li oktavo pod glavnim glasom, ali morda sexsto, kar ni prav, a možno pri zvonovih nizkega glasū in lahkega sistema? Kaki postranski glasovi so nad krilom? Je-li terca majhna ali velika? So-li postranski glasovi harmonijski ali neharmonijski? Koliko časa traja brenčanje? Je-li to gladko ali mrmrajoče? Kakošen je liv zvonov, kakošen rob na krilu? Ali so se zvonovi preizkuševali s primernim instrumentom ali le po sluhu ali celo pod zvonikom, kakor je storil v Št. Petru „Maestro di musica“, katerega je prišel g. Broili iz Vidma? Ali so zvonovi morda piljeni od znotraj nad krilom, kakor prejšnji veliki v Št. Petru (ker je bil previsoko uglasen), ali pod krilom, kakor sedanja mala dva v Solkanu in Vipolzah (ker sta bila in sta še prenizka)?

O vsem tem ni v onem špilimberskem spričevalu ni duha ni sluha. Nam Slovencem, ki si o zvonovih tudi nekaj razumemo, je tako spričevalo, kot bi ga ne bilo, ker ni strokovnjaško, mi se torej ne moremo ozirati na nje, mi je preziramo.

Opazka v špilimberskem spričevalu, da so torej došli novi zvonovi, predno so se vzeli stari iz zvonika, je brez pomena; kajti zagotovila daje občanarjem dovolj pogodba, strokovnjaški sestavljena. *) Taka opazka je na mestu, ako se lijejo zvonovi brez pogodb.

Slednjic se besedico o sklepu tega dopisica v „Vestniku“. Uredništvo piše: „Glasiti se mora v pogodbi, da se le tačas, ko bodo zvonovi na mestu, odloči komisija, imajo li pogojeni zvonovi popolnoma ubran glas, i. t. d.“ Ali zadeva ta „popolnoma ubran glas“ glavne glasove ali postranske glasove, o tem seveda molči. Na vsak način pa ni ta priporočba pravilna; kajti novi zvonovi se morejo presojati še le po 4-6 mesecih, ko so si napravili kembli gladka mesta za udarce. Uredništvo „Vestnika“ priporoča (seveda našemu ljudstvu) „največjo pozornost pri sestavljanju pogodbe“. Obzalujem le, da ni te priporočbe natančno opisalo. Jaz bi to prav rad sam storil, ali srce mi ne da, da bi spravljal „Soča“ zopet pred laške porotnike; uredništvo „Vestnikovo“ naj torej poskusi, morda uživa več naklonjenosti pri dotičnem gospodu nego „Soča“. Snovi dobi v nekih pravadah dovolj.

Za danes zadoščaj! Ako hoče „Vestnik“, da se zopet oglašim v tej zadevi, naj se postavi, odgovarjaje mi, na strokovnjaško stališče, ako ne, jaz ne bodem odgovarjal. (Postavljate se na previsoko stališče. Prestavilo je dopis iz irredentovskega lista za denar — ker tako se podpira domača obrt! — Sprejme proti Vam za denar tudi vsak odgovor. Ured.)

Od Drave. — V Celovcu izhajajoč „Mir“ je pisal, da „koroški polž že na Štajarsko leze“. To mu pritrdi pač vsak, kdor pozna nekoliko bolje naše Podravje. O slovenski narodni zavesti tu niti govoriti ni, ker ona še ni sprebujena, kakor bi bilo za naš narodni obstanek neobhodno potrebno; nasprotno pa tukaj nemetureki in razni drugi Jureki dvigajo visoko znano pangermansko zastavo ter odrivajo Slovence vedno dalje proti jugu. Najzanesljivejše sredstvo, katerega se poslužujejo, je denar, strahovanje, zvijače; in tam, kjer te ne delujejo dovolj uspešno, poslužujejo se navadno še radikalnejših sredstev. Kakó prehajajo posestva slovenskih kmetov v roké Nemcev in drugih naših nasprotnikov, naznačil je prav dobro poslanec č. g. dr. Gregorec v svojem govoru v drž. zboru dne 23. maja t. l. Skratka, Slovenci tu na nemški meji okušajo vso zlobo mogočnega in ošabnega sosedu, katera je še toliko občutljivejša in škodljivejša, ker jim manjka še narodne zavesti, s katero bi se mu lože uspešneje postavili v bran.

*) „Glas močan... in glasni“ — kak razloček je tu? Stavoc.

*) Obrazec za tako pogodbo objavim v „Soči“ ali „Primoru“.

Toda, kako priti tej občutljivi potrebi v pomoč? V knjigi „Slovanstvo“ čitamo, da mejo med Slovenci in Nemci dela gora Radel, ležeča na levi strani Drave, toda gorje, da to nimaže v kratkem času ne bo več res, kajti očitvidna resnica je, da Nemci porivajo Slovence vedno bolj k Dravi in da sploh ni mnogo upanja, da bi se poslednji (vsaj od Dravograda proti Remšniku) še dolgo vzdržati mogli. Saj čitamo skoro v vseh listih pritožbe, kake šole snujejo na Muti, v Marnbergu, v Lučanah, Arnežu itd., da se nikakor ne smemo čuditi, če vidimo, da se mladina, prišedša iz teh sol, sramuje svojega maternega jezika ter rajš govori spačeni nemški, nego milodoneč slovenski jezik. „Mir“ je torej dobro pogodil, pisoc, da koroški polž sedaj na Štajarsko leze, kajti to je zares bridka resnica.

Vendar tarnanje samo ne pomaga nič; tu je toliko več treba dela in truda. Čast Slovencev ne pripusti, da bi malomarno zinjali ter držali rokē križem, ko nam se vtaplja toliko našincev v germanskem morju, kateri se zamán ozirajo po rešiteljih. Najhujše skoro je to, da nimamo v Podravju vsaj nekaj zavednih mož, ki bi prevzeli ná-se trud: širiti narodno zavest med svojimi okoličani. Muta, Marnberg, poznam vaju že od blizu, toda zavednih narodnjakov v vajinem okrožju doslej se nisem našel, vsaj takih ne, ki bi prevzeli ná-se tako nalogo. Saj še povsod razširjena družba sv. Mohorja leže v teh župnijah neprimerno malo udov, kar nam lahko služi v dokaz, da ljudstvo tam ne pozna slovenskih črk, ali pa sploh ne mara za slovensko knjigo. Saj mu tudi naši nasprotniki vzbujajo do nje gnus pri vsaki priliki. Vsekako pa, ker stvar takó ne sme ostati, bilo bi nad vse koristno, ko bi slavna uredništva slovenskih listov poskušala razširiti po Podravju likolor največ mogoče svojih listov, da se ljudstvo enkrat čitanju privadi in se spleh seznaní s svojimi sobraty po slovenski domovini. Res bi to stalo nekaj žrtev, toda če pomislimo na zgubo, ki nam preti, če te žrve izostanejo, in na dobiček, ki ga lahko prinesó, pa smem to požrtvovalnost z mirnim srcem priporočiti. Ker moramo dandanašnji braniti vsako ped svoje zemlje, treba je, da jo branimo najkrepkeje tukaj, kjer se nam vedno bolj umiče pod nogami.

Da bi si pa kdo ne mislil, da je na desni strani Drave mnogo bolje, naj še omenim, da je moral radi svojega rodoljubja zapustiti Vozenico ondodni kaplan, vrli Čeh, ki je bil tržanom tu v peti, ker ni hotel trobiti v njih nenski. V Vuhredu pa se ima sam priložnosti slišati, kakó šolska mladina uporablja celó pri svojih otroških igrah nemški jezik. Gotovo se ji vsiljuje v glaviče v šolskih zidinah s pretvezo, češ, da bo potem lože „vandrata“ po svetu. Te slušaje pa navajam zato, ker upam, da pridejo te vrstice komu v rokē, ki ima do dotičnih „rodoljubov“ veljavno besedo, da jih spodbode in takó prepreči to ostudno in nepotrebno ponečevanje slovenskih otrok.

(Kar pripovedujete konečno o strogosti pri neki posojilnici, Vam ne moremo pritrditi, ker strogost je neobhodno potrebna. Ured.)

S Serpenice. — Dopis iz naše vasi v „Soči“ je bela vrana: dovolite mi torej, da se vsaj zdaj nekoliko prostodušneje gibljem, ko Vam poročam v preselitvi našega č. g. vikarja v Medano. Grenka je ura slovesa in bridki so občutki, ki napolnjujejo čuteče srce, ko se mora ločiti od žrtega mu srea; in čim dražje, čim ljubeše mu je, tem bridkejši so občutki, tem večja je žalost, ktera ga navdaja. In mi Srpeničani smo občutili tako žalost v prav veliki meri, ko se je poslovil od nas nam toli priljubljeni gospod Ivan Kurinčič, ki je deloval blizu 21 let kot čušni pastir na Srpenici. Dobro vem, da skromni gospod ni hvaleželjen ne častilakomen, vendar sem napisal te vrstice, kateram naloga bodi, razglasiti veliko tugo, ktera se je vselila v sleherno srce ob izgubi pri nas že tako udomačenega, nam malone nenačomestljivega gospoda. 21 let je služboval na Srpenici, najprej 4 leta kot kaplan, a po smrti rajnkega g. Flandra kot vikar. Kedo bi bil dejal, da nas misli sedaj zapustiti, ko smo se mi njemu in on nam tako privadili, da smo se menili neločljive. Kar nenadoma se raznese po vasi tužna vest, da se preseli g. vikarj v Medano, vikarijat nad Korminom, kjer mu bode bajē v pastirovanju nekoliko olajšano, kar mu pač vsi iz srca želimo. Zadnje nedeljo (9. sept.) njegovega bivanja na Srpenici pak se je zbralo prepolno cerkev ljudstva

s Srpenice, Zage, Loga in tudi nekaj s Trnovoga, kajti bilo je znano, da se poslovi č. gospod od svojih duhovnjakov, katerih veliko je on okrstil in deloma izgojil. Že same na sebi tožne trenotke so obteževale prekrasne in mile besede iz ust g. vikarja; ni ga bilo menda srea, katerega ne bi bile pretresele in ne očesale, ki bi se ne bilo solzilo; vsaka nova beseda terjala je nov davek v solzah. Vsa cerkev se je topila v žalosti. Vse tarnanje in jadikovanje pak je priklopelo do vrhunca, ko so se zaslišale priméroma te besede: Kedar pa zveste, da je odbila zadnja ura mojih zemeljskih dnij, prosim Vas, naj zvonē tudi srpeniški zvonovi za mano; in ko bode že hladna zemlja na kakem zapuščenem grobišu krila moje strohnele kosti, spomnite se časih nekdanjega pastirja svojih duš. V torek dopoldne je hodil preljubljeni gospod ves po bit, s krvavečim srcem jemal slovo od tiše do hiše; povsod so ga vsprejemali solzni obrazi. Ob treh popoldne pa se je zbralo mnogostevilno občinstvo na cesti, kjer so že čakale tri kočije na odhod. Točno ob treh se dvigne gospod Kurinčič na voz; neopisna žalost je trgala srca vsem navzočim; vse je vrelo in hitelo k vozu, da bi zadnjikrat pozdravilo čislana gospoda, ki od silnih dušnih navalov ni mogel nič več. Sicer pa se je zdelo ves poslednji čas, da je gospodu, ko je prejel toliko nepričakovanih izrazov naklonjenosti od občinske strani, nekamo težko, ker se je odločil k temu koraku. 13 mož, svet našega občinstva, ga je spremljalo do Kobarida, kjer je bil čez noč. Seveda je doživel dobri gospod nektero grenko uro v naši sredini; toda, saj pozna človeka in njega slabosti; naj tedaj blagovoljno pozabi, če mu je ta ali oni prizadel kedaj kako neprijetnost. Sicer naj je zagotovljen, da bo imel njegov spomin v naših stvih vedno hvaležen prostor. Na zdar torej v novi službi!

V četrtek dne 13. pa bo instalacija novega vikarja č. g. Ivančiča Matije iz Kamnega, doždanjega kapelana v Tominu. Kako se reč sponese, Vam poročim prihodnjic, če bo mogoče.

Modroslav Ničniznal.

S Krasnega v Brdih, 27. avg. (Novi stolp, zvonovi in darovane orglje) — Ni mi namén, Bog si ga vedi kakó hvalisati naše občinarje; pa vendar moram reči, da so hvale vredni za svojo darežljivost in neumorno delavnost za nakit tukajšnje podružne cerkvice sv. Marije Magdalene. Naša uborna občina broji komaj 23 hišnih stevilk; navzlic tej skromnosti in ukljub slabih letin so naši občinarji s pomočjo te cerkve sezidali novi zvonik. Zgradbo prevzel je bil ždarski mojster g. Valentin Vuga iz Kozane, ki je prav krasno izvršil izročeno mu delo leta 1892. Hvala mu!

Telo brez duše ni ničesa vredno, v nasprotnem slučaju pa je obzalovanja vredno, če v lepem telesu biva slabotna duša. Tudi naš novi stolp je pogrešal neko notranjo duševno moč in zato so naši sreničani sklenili, da bi širokoustnežu vsadili droč v glavo; in res, lansko leto dala je naša občina napraviti dva nova zvonova. Zvonove je ulil gosp. Fran Broili iz Vidma. Zvonovi so prav lepo ubrani, le škoda, da kovaško deio pri občanju zvonov ni izvršeno tako, kakor se je obljubovalo in kakor bi bilo želeli.

V tekočem letu pa je milostno nebo naklonilo nam blagodušnega in požrtvovalnega dobrotnika v osebi gosp. Štefana Korsiča iz Gorice, ki je podaril pred kratkim časom prav lepo ubrane in mile doneče orglje tej podružni cerkvi.

Prisrčna hvala gospodu darovalcu za njegovo blagodušno požrtvovalnost in naj bi ga ljub Bog ohranil zdravega in čilnega dobrotnika tukajšni cerkvi.

Pred vsem tem pa mi ni pozabiti na našega sotrudnika in buditelja gospoda vikarja Andrej Znidarčiča v Gradnem, ki je unet za dušno in telesno blaginjo svojih vikarjanov.

Pri pričetku, kakor tudi v dobi izvrševanja gori rečenih naprav, je znal dobro naš č. g. vikar porabiti vsako priliko s tem, da je dohajal med tukajšnje občinarje z dobrimi nasveti in podbudilnimi besedami ter ogreval bolj mrzla in ledena srca, zagotavljač jim svojo podporo pri čistih napravah.

Občinar.

Iz Tolmina. — Kakor sem že v zadnji „Soči“ naznanil izlet „Tolminske čitalnice“ v Kanal, tako si štejemo v prijetno dolžnost,

naznaniti po močeh tudi njega izid. — Ob določeni uri oddrdrale so 3 kočije in 3 primerno odlični vozovi. Ti našim prijaznim sosedom Kanalcem. Pri Majdi nas je čakal odbor „Kanalске Čitalnice“ z zastavo in mnogo tržanov. Nagovoril in srčno pozdravil je izletnike g. naduc. Zega, pa kar se mu zahvali g. Oskar Gaberščik v krasnih besedah, povdarjajoč osobito slogu na podlagi narodni, ljubezen mej sosedu in da ostanemo tudi: „Kakor smo b'li, enega srea, enih mislij“. Na to zasedemo vozove iz skupno s Kanalci se odpeljemo v prijazni Kanal, kjer nas je pričakovalo obilo ljubava ter navdušeno pozdravljalo.

Pri Šegalu smo odložili nepotrebno prtljago in ko smo si ogledali krasni grad in park, imeli smo priliko, razgovarjati se z odličnimi Kanalci ter se iveriti, da bi pač bilo potrebno, če bi večkrat napravljali take izlete, ki blazijo čute in utrjujejo zavest in prijateljstvo. Po banketu pričela je veselica po objavljenem sporadu, kjer je seveda pozornost vzbujal tolminski septet in petje. Več točk so morali ponavljati.

Govorila sta g. Zega in g. Klavžar prav izberno, a nista zabila povdarjati važnost „Sloginih zavodov“ — za katere se je takoj nabralo gl. 21-50. Dež nam je sicer nekoliko nagajal, a vedeli smo si pomagati. Odsli smo v prostorno podstrešje prehoda, pozneje pa v dvorano — kjer se je vnel prav živahen ples; katerega se je udeležila seveda nadevpolna mladina, mejtem, ko smo drugi pri kozareu vina oganili marsikatero, vnes pa prepevali — da je bilo obče zadovoljstvo mej izletniki in domačini.

Da končujem, ker vem g. urednik, da vam je odmerjen prostor in se vse podrobnosti ne morejo popisati, izrečem le še, da sprejem je bil krasen, zabava se je izvrno obnesla in le prehitro je došel čas odhoda, kjer smo težkim srcem se poslovili srčno od bratov Kanalcev, obljubivši jim, da kmalu se zopet vidimo.

Iz Ljubljane, dne 12. septembra (Izv. dop.) V nedeljo sta v Št. Vidu poročala svojim volilcem dr. Papež in dr. Žitnik o svojem delovanju v deželnem zboru. Pri tem so pa nekateri volilci dr. Papeža upraskali zastran njegovega postopanja v deželnem odboru o uličnih napisih v Ljubljani. Dr. Papež je stvar opravičeval, pa ne posebno srečno. Le to je znamenito iz njegovega opravičevanja, da je on v tem oziru ravnal v popolnem sporazumjenju z vso konservativno stranko. Zraven je pa spletal drage stvari, najbrž le zaradi tega, da razgovor napelje na drug predmet.

Tudi gospod dr. Žitnik je poskusil stvar opravičiti in je pri tem mej drugim se skliceval, da imajo tudi Stičanje v svojem kraju dvojezični napis. Pri tem je pa prezrl menda nalašč bistveno razliko. Vaske table morajo po zakonu biti v obeh jezikih, za ulične napise pa ni takega zakona. Dvojezične table nahajajo se tudi na Kočevskem, v tem ko so v mestu Kočevje ulični napisi jedino v blaženi nemščini. Če bi pa v mesevitih mestih napravili ulične napise v obeh jezikih, pač imajo tudi Nemci večino, kakor so krajevna imena na tablah, tedaj bi tudi v Ljubljani brez ugovora zopet napravili dvojezične napise. Resnica je res, da ti napisi Ljubljane še ne narede slovenske, ali tukaj gre v prvi vrsti le zato, da se pred svetom pokaže, da ne priznamo in nikdar ne bodemo priznali nemščini take prednosti, katera jej ne gre. Zato v Ljubljani ne more imeti nemščina kake pravice na uličnih napisih, dokler je ne dobi slovenščina v Celju, Celovcu, i. t. d. — Da bi pa Nemci nam pravični postali, ako se mi povsod nanje oziramo, tako najiven pa ne bode nikdo.

Mnenju, da morda to ni bilo umestno, razpravljati na volilnem shodu v Št. Vidu, pa ne moremo pritrditi. To ni kaka lokalna zadeva, stvar je v tesni zvezi z našim narodnim uprašanjem, s pravico slovenskega jezika, se torej tiče vsega naroda. Da bi dr. Papež za to bil le deželnemu zboru odgovoren, ne pa tudi svojim volilcem, je pač precej nova. Volilci so mu izročili mandat in za vse, kar izvaja poslanec na podlagi tega mandata, je tudi odgovoren volilcem. Deželni odborniki dobé odborništvo na podlagi deželnozbornskega mandata, torej so jim do te časti pripomogli ne le deželni poslanci, temveč tudi volilci, in so torej njim za svoje delovanje odgovorni. Zato pa mislimo, da so tisti, ki so to stvar spravili v razgovor, le storili svojo dolžnost,

naj tudi komu ni ljubo. Vóliči imajo pravico, izvedeti sploh, kakšno je delovanje poslančev. Dobro bi bilo, da bi se o tej stvari bilo glasovalo, da bi se bilo vedelo, kako narod sodi, naj se po tem izreče v tem ali onem zmislu.

Sploh se opazi, da nekateri gospodje radi narodna uprasanja odpravijo z narodno-gospodarskimi. Nobeden ne more odrekati važnosti narodno-gospodarskim uprasanjem, ker brez dvombe je, da ubog narod se ne more obdržati.

Narodna stranka se je vedno zanimala tudi za gospodarska uprasanja. Ko je pred najstarejšimi leti bila dobila večino v deželni zboru, je bila takoj kmetijsko-enketo. Na drugi strani pa pošlane narod malomaren za svojo narodnost, ako se mu o narodnem uprasanju ničesa ne poroča. Posebno tista krajevna uprasanja večkrat jemljejo za skupnost. Zaradi tega naj se ima vedno narodno in narodno-gospodarsko uprasanje pred očmi in tudi v tem smislu naj bi se govorilo na raznih političnih shodih.

Domace in razne novice.

Poroka. V sredo 12. t. m. se je poročil v St. Vidu pri Vipavi g. Anton J. C. o. b. i. c. kr. stotnik izv. službe v Gorici, z gospo Ano Zissy roj. Sakilarlo z Dunaja. Navporočencema naše presrčne častitke. Mnogaja leta!

Ces. nam. Rinaldini je bil ta teden v nekaterih slovenskih krajih naše dežele in sicer v Irbih in v Brdih. Povsod so ga dostojno sprejeli.

Radodarni doneski. „Slogini“ zavodi so deloma že pričeli, deloma se prično svoje šolsko leto. Zato so pričeli goščo prihajati tudi radodarni doneski. V zadnjih osmih dneh smo dobili:

„Dne 2. sept. pri slavnostnem večeru, kateri je napravilo „Bratno društvo“ v šempasu na čast novoizvoljenemu dež. poslanec pred. g. župniku Blažu Greč, nabralo so Slogine učitelje svoto 12 gl. Častiti gospod Trpin, vikarij podsabotinski, pa je k temu prispevku velikodušno daroval še 8 gl., da je ves znesek znašal 20 gl. — Gosp. J. Čičigoj 1 krono. — Gz. Koren Ant., notar Josip Kavčič in Sim. Rožan v G. po 1 gl. — V Postojni se je na Sokolovi veselini na dražbi prodala vstopnica v jamo za 71 kr. — Gosp. Ant. Jakoncic zbral pri zabavnem večeru „Slov. zveze“ 4 gl. 49. kr. — Neimenovanec 2 gl. — V pušici pri g. Petru Birsu 1 gl. 85 kr. — Pet Nabežincov, ki so hoteli iti v laško razstavo, je raje darovalo vstopnico 1 gl.; šesti polnabrežinec je določil 20 kr. — Dva gospoda za izposojeno „Sočo“ nekje ob cesti 20 kr. — V Vrtojbi na „ohceti“ Blaža Štežanovca in Marice Lahove je vesela družba zložila 5 kron. Pet Goričanov mesto v laško razstavo 1 gl. Rodoljubi! „Slogini“ zavodi bodo steli letos nad 500 otrok. Vsako torej lahko vidi, kolike važnosti so ti zavodi za Slovence v Gorici in sploh v deželi. Zato naj vsakdo pripomre po svojih močeh, da „Sloga“ ne omaga pod težkim bremenom.

Podgora - Ločnik. — Uterajnji „Corriere“ prigovarja, da so podgorski Slovenci prigovarjali nekemu Visintinu iz Muse, naj bi poslal svojega otroka v slovensko zabavišče; potem pa upraš, kaj bi se zgodilo, ako bi se pripetilo kaj enakega v Ločniku. — Dreno uprasanje! „Corriere“ gotovo dobro ve, kako skandalozno počenja njegovi ločniški pajdaši proti tamošnjemu slovenskemu otroškemu vrtu. Lahonski rogovileži prihajajo zjutraj kar v hišo k slov. staršem in jim otroke kar ukradejo ali po sili odpeljejo v Legino zabavišče. Mnogi slov. starši so krotke ovčice in se ne upirajo takemu početju. — Kaj naj mi rečemo?!

Deželna učiteljska konferenca je imela uteraj ob 4. popoldne svojo prvo redno javno sejo, v kateri se je konferenca ustanovila in so se volili odseki. Od slovenske strani je zapisnikar g. Ivan Krajnik.

Zvečer so se zbrali vsi udje konference v gostilni „pri zlatem jellenu“ k prijateljskemu večeru; došli so še nekateri drugi profesorji in učitelji.

Danes ob 8. ure naprej konferenca nadaljuje svoje delovanje. Rešiti ima dve uprasnji: kakó naj se uredi šolski vrti in nadaljevalni tečaj.

Kukavičje jajce. — Izdali so se! Kar smo zadržali namignili, to so tudi sami potrdili, namreč, da kukavičje jajce v „Agra-

mer Tagblattu“ je izlegla tista zloglasna družba, ki sploh nima drugega smotra nego zdražbo sejati, hujskati, obrekovati. In s tem je ocenjena vrednost onega „kukavičjega jajca!“ — Nam ne pače niti od daleč na um, da bi se spuščali v kako polemiko, kajti čini sami govore najbolj glasno, in bodo še govorili, ko bo za to prilika. Z ljudmi, ki so izločeni iz slovenske družbe, si resen politik pač ne bo mazal rok!

Učiteljske spremembe na Tolminskem. — G. J. Velikonja v Cerknem je šel na šestmesečni odpust; nadomešča ga g. Andr. Trebše iz Otaleža. — V Cerknem pride tudi kandidat g. Ferdinand Kokcile iz Kobarida. — Na Reko - Police pride g. J. Jelinčič ml. — V Otalež pride začasno g. J. Sattler, poduč. v Tolminu, v Tolminu pa pride kandidat g. Fr. Gruntar iz Kobarida. — Na Ljubinj pride kandidat g. Ferdinand Kavc iz Bolca. — Na Žago kandidat g. Franc Muznik iz Bolca in v Bošaci g. čna Mar. Kutiansky.

„Slovanske knjižnice“ je izšel 25. snopič. Prinaša deset narodnih pripovedk iz Soslkih planin (Kobarid, Vrsno, Livek). Ako bodo ugajale, pride še več enakih snopičev na svetlo. — Nam se zde te pripovedke krasne; one nam kažejo v prav svetli luči dušno življenje našega čvrstega naroda v Soslkih planinah. — S prihodnjim snopičem dokonča to podjetje svoj prvi letnik. Primankljev je velik. Ali ko bi vsi naročniki svojo dolžnost spoznili, bilo bi mnogo bolje. Prosimo, rodoljubi slovenski, vvažite ta naš opanin.

Iz Tolmina je „Soča“ o svojem času prinesla vest o skandalu nekoga Lahona pri veselini narodnega društva. Poluhjanje je bilo veliko, skandal nepopisen. Vsakdo bi mislil, da tisti krogi, ki imajo kaj govoriti o obnašanju svojih ljudi, gotovo storijo primerne korake, da se dotična oseba odstrani. Ali nič tega! Morda je dobila celo kak „Belobunps-Deeret“? Še dandanes se prosto giblje po Tolminskem in s svojim lahonskim postopanjem izziva mirne Slovence ter zaljubljenih narodnih čut. „In che paese siamo?“ uprašal bi „Corriere“, ako bi se rutatis mutandis pripetilo kaj enakega doli kje v Cervinjenu. Jof, ta bi bil krik! No, v takem slučaju bi se Slovincem vse drugače godilo! Kajpak: Bauer, ja dos is was anders!

Iz volčanske županije smo prejeli dopis o nekem predčasnem lovu e. kr. uradnikov iz Tolmina. Dopis ne umemo dobro, zato ga doslovno ne priobčano. Le toliko nam je iz dopisa jasno, da so nekateri uradniki privredili v nedeljo velik lov na zajce, katerih je letos haje jako veliko. Gonili in potili so se ves dan, a končno zmagonosno prinesli v Tolmin — enega samega zajčka. (Nekoji so celo trdili, da je bila: „letnana zajčka“).

Razstava v Kraljevem gradu. V tem českem mestu se je pred mesecem dni otvorila razstava, ki je nekaka priprava listega okraja za bodočo etnografsko razstavo v Pragi, in je trajala tri tedne. V tem času je stela mnogo nad 200.000 obiskovalcev: le pojedini dni jih je bilo 50.000 do 50.000, presečno na dan 10.000. Ako pomislimo, da je bil na tej razstavi zastopan le jedini politični okraj kraljevogrski in da ima Kraljevi gradec le 8000 prebivalcev, potem lahko rečemo, da nima Avstrijca naroda, ki bi mogel doseči kaj takega kakor naši slovenski bratje Čehi. — Kaki veličani so Čehi nasproti našim Lahom, ki so za silo skrpalii neko razstavo, bobnaje na pomoč svoje neodrešene brate iz celega Primorja in odrešence iz Italije! Koliko 100.000 obiskovalcev so neki že nasteli?! — Tu mora vladati grozna praznota; kajti še ubogo Furlanko, ki je izgubila v njej 45 kr. (ta „preslaven“ dogodek mora zvedeti cel svet!), deli so v „Corriere“, zraven pa še imenovali moža — junaka P., ki je ubogi Furlanki „še več“ povrnil (morda 46 kr!). Zares imenitne novosti iz imenitne razstave!

Obizzli tudi toži. — Takó je sam naznanil v zdnji „Neslogi“. Da bi paralizoval obsežne in težke obtožbe našega urednika, začel je podajati obtožnice tudi on, ker ni dosegal namena, da bi naš urednik odtegnil svoje tožbe. — In kaj je našel povod za svojo obtožbo? Tisto „Sočino“ naznanilo, da naš urednik je podal tožbo proti Obizziju. Kdor ima „Sočo“ pri roki, naj pogleda Obizzijev „corpus delicti“. — Pa tudi poslanica biljenskega krčmarja g. Volka mu je dala povod k tožbi, ker mu je očital, da je vzel pri njem vino za neko veselico, prejel denar zanj, vina ne plačal a vrhu tega še „sód popil“. On se pa brani očitano, da bi bil „sod popil“, zato je podal tožbo proti Volku in — uredniku, če tudi ta ni odgovoren za poslanice. Na take načine namreč meni paralizovati tožbe našega urednika. Nas take igrače ne plašijo!

Vabilo. — Prijatelji vinarsko-sadjarskega društva za kanalski okraj vabijo se najljubneje k posvetovanju in ustanovljenju društvenih pravil prihodnji četrtek, t. j. 20. t. m. v občinsko pisarnico v Kanal.

V Spodnjem Cerovem je neki gost udaril s steklenico po glavi krčmarja g. Blažiča, katerega je precej hudo pobil. Zdravi ga g. dr. Kerševani.

Dopisnikom. — Če tudi smo priobčili v današnji „Soči“ in „Primorcu“ celo vrsto dopisov, zaostalo jih je vendar še toliko, da bi napolnili zopet tri četrtine lista. Zato prosimo blagovoljnega potrpljenja, ker s samimi dopisi ne moremo polniti lista.

„Primorec“ št. 17. je priložen današnji „Soči“.

„Primorski List“ se s prihodnjo številko preseli v Gorico, k slikarju Gosarju na Travnik. Pravo uredništvo ostane tam, kjer je bilo dejanski že doslej. Tiskal se bo v „Hilarijanski tiskarni“. — Odslej bo izhajalo v Gorici pet slovenskih političnih listov in štirje nepolitični. In vendar upraš „Corriere“: In che paese siamo!

Najnovije vesti. — Uteraj so na Dunaju v cerkvi sv. Štefana odkrili spomenik rešitve Dunaja pred Turki. Navzoč je bil tudi presv. cesar. Novi šlezki namestnik je polpredsednik praškega namestništva grof Goudenhove. Galiska kmet. družba je slavila v sredo 50-letnico obstanka. Delegačiji ste se sešli danes v Budimpešti. Državni zbor se snide v sredi oktobra. Crispi je izgnanil ves svet z nekim govorom v Napolju, v katerem je naglašal potrebo, da moramo živeti: „Z Bogom, s kraljem, za domovino“.

Verfälschte schwarze Seide. Man verbrenne ein Musterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Aechte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verloscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide, die leicht speckig wird und bricht, brennt langsam fort, namentlich glimmen die „Schlussfäden“ weiter wenn sehr mit Farbstoff erschwert, und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der achten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die Seiden-Fabrik G. Henneberg [k. u. k. bodilf.] Zürich versendet gern Muster von ihren besten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Bahen und ganze Stücke porto- und zollfrei an die Wohnung an Private. Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz. (5)

Zahvala.

Podpisani odbor steje si v prijetno dolžnost, prav presrčno zahvaliti rodoljubno občinstvo kanalsko, ki je izletnike naše Čitalnice sprejelo na nepričakovano prijazen in svečan način. Še posebej pa zahvaljuje slavni odbor naše sestre „Kanalske Čitalnice“, zlasti gg. Zega in Krizničica, ki so skušali po svojih močeh ostaditi nam naše bivanje v njihovi sredi. Bog živi rodoljubne Kanalce.

Odbor „Narodne Čitalnice v Tolminu.“

ZAHVALA.

Podpisaneec stejem si v dolžnost, tudi javno zahvaliti veleuč. g. dr. Finka v Ajdovščini, ki je s svojo priznano zdravniško spretnostjo in obudovanja vredno vstrajnostjo ozdravil moje soprogo več boleznij in rešil jo tako gotove predčasne smrti. — Bodi ta gospod toplo priporočen vsem bolnikom ajdovskega okraja! Hvala mu!

Ivan Ličen
veleposesnik v Ribenburgu.

V slovo!

Teško mi je bilo slovo od Vas, predragi Srpeničanje, kajti 21 let, to je od kar sem stopil v svet, sem preživel med Vami. Ali toliko teže sem se ločil od Vas, ko sem videl, da se tudi Vi vsi brez izjeme težko ločite od mene. Slovo, katero ste mi priredili, ganilo me je takó, da bi najraje še nadalje ostal v Vasi sredi. To slovo ostane mi v živem in hvaležnem spominu vse dni mojega življenja. Hvala Vam! Ako se pa nisem mogel od koga še posebej posloviti, tedaj naj velja njemu in sploh vsem mojim ljubim vikarijanom na Srpenici, na Žagi in v Logu moj presrčni: Z Bogom! Ohranite me v prijaznem spominu, kakor se bom jaz vedno spominjal svojega doigoletnega pastirovanja med Vami. Bog z Vami!

V Medani, 13. sept. 1894.

Janez Kurinčič,
vikarij v Medani.

Št. 540.

Razpis učiteljskih služb.

V tolminskem šolskem okraju je umestiti ta-le učiteljska mesta:

1. mesto definitivne učiteljice na dvorazrednici v Volčah;
2. mesto začasne potovalne učiteljice za ženska ročna dela za: Slap — Roče, Idrja, Počina in Ponikva;
3. mesto začasnega potovalnega učitelja ali podučitelja na podružnici Čadra — Zr. draz.

Dobodki so določeni v deželni postavi 4. marca 1879.

Potovalna učiteljica za ženska ročna dela vdobiva letne plače 180 gl., potovalni učitelj ali podučitelj pa 100 gl. na potnik. Prosnje s postavnimi spričevali, prosilci iz drugega okraja tudi z zdravniškim spričevalom, je vložiti potom e. k. okrajno šolske oblasti v 6 tednih od dneva razglašja v „Osservatore Triestino“.

C. Kr. okrajni šolski svet

v Tolminu dne 26. avgusta 1894.

5 vinskih stiskalnic

je na prodaj pri gosp. Juriju Barago nasproti novemu pokopališču na Grčini št. 15.

Neka gospa

vzame na stanovanje 2 do 3 ženske ali možke šolarje. Kje je to, pové uredništvo tega lista.

Anton Potatzky

v Raštelju št. 7 v Gorici

prodajalnica drobnega in nürnbergškega blaga

na drobno in na debelo.

Jedino

in najcenejše kupovališče.

Posebna zaloga

za kupovalce in razprodajalce na deželi, za krošnjarje in cunjarje.

Največja zaloga

čevljarskih, krojaških, pisarskih, popotovalnih in kadilskih potrebščin.

Zimska obuvala.

Vozički in stoli na kolescih za otroke.

Strune za godala.

Posebnost: Semena za zelje, čy in trave.

Prosim dobro paziti naslov:

Na sredi Raštelja št. 7.

F. A. SARG'S SOHN & Cie., Prva in najstarejša tovarna stearinovih sveč v Avstro-Ugarski, ustanovil Ad. de MILLI 1837.

c. kr. dvorni zalagalec	Ypeljave izdelovanja glicerine v Avstro- in Ogerski	M	Iznajdba Glicerinnila itd. po F. A. SARGU 1858.	L	Iznajdba in vpeljava KALODORTA 1887.	L	Trideset prvih svetinj in diplomov do 1894.	Y	Comptoir: Wien, IV. Schwinngasse 7.

Milly mizne, cerkvene, barok-renaissance-, Conus- in votle sveče; Milly-nočne lučice in voščene božične svečice itd.
Dobé se povsod. — Zahajavajte povsod izrecno: SARGOVE MILLY-sveče. — Dobé se povsod.

Predzadnji teden

Predzadnji teden

Glavni dobitnik 60.000, 10.000, 5.000 gld.

v gotovini in le 10% odbitka

srečke priporoča:

„MERCUR“, Wechselstube-Actien-Gesellschaft Wien, Wollzeile 10.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „Red Stearn Linie“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelphia

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade Na uprašanja odgovarja točno: koncesijovan zastop

„Red Star Linie“

na DUNAJU, IV Weyringergasse 17 ali pri

JOSIP-U STRASSERJ-U

Statbureau & commercieeller Correspondent der k. k. Staatsbahnen in Innsbruck

2 zlati
18 srebrnih
svetinj

9 častnih in
priznanih
diplom

Kwizda restitucijski fluid

C. in kr. priv. pralna voda za konje

Cena steklenici 1 gld. 40 kr.

Že 30 let v rabi v dvornih konjarnah, v večjih vojaških in zasebnih konjarnah, za okrepčevanje konj pred in po večjem delu, pri zvljnih, pri otrpjenju žil itd. usposobi konja k izrednim uspehom.

Paciti treba
na varstveno
znamko
in zahtevati iz-
rečno
Kwizdov resti-
tucijski fluid.

Glavna zaloga:
FRANZ JON. KWIZDA,
k. u. k. čezr.-ang.
u. kónigl. rum. Hoflieferant.
Kreissapotheke
Korneuburg bei Wien.

Dobivo se
v vseh
mirodilnicah
ali
drogerijah
naše države.

Za trgovce in krošnjarje!

Najboljše in najcenejše kupovališče za vse vrste: moške in ženske nogavice, Jägerjevo perilo, robce itd. v tovarniški zalogi

Jos. Mandl, Dunaj

I. Schwertgasse 3 (bei Wipplingerstrasse 18.)

Najtočnija razpošiljatev po železnici in pošti na vse strani.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešujoče in napenjanje odstranjujoče ter milo raztopljajoče

domače sredstvo

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr. po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varovana varstvena znamka. Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogerske. Tam se tudi dobi:

Praško domače zdravilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in ločenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine, v škatlicah po 35 kr. in 25 kr. po pošti 6 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. Fragner Praga št. 208-104, Mala strana, lekarna „pri orlu“

Poštna razpošiljatev vsaki dan.

Namizni raki

najzborniške plemenite vrste, vsak dan navoljeni in v poštnih koških franco s povzajem razpošiljani pod jamstvom, da pridejo živi na mesto.

110 Suppen	po 275 gld.
80 Mittel Tafel	„ 325 „
60 Riesen z debelima klešama	„ 4— „
40 Solo-Riesen	„ 5— „
32 Hoch-Solo-Riesen, čudovite živali,	„ 6— „

F. Schapira,

Krebse-Export in Stanislav N. 572.

Najslastnejša in najzdravejša pijača

v poletni dobi je koncentrovan

sirup Tamarindov

poseben izdelek lekarne

Cristofoletti v Gorici.

Cena steklenici 40 kr.

Svojo veliko zalogo
olja iz oliv

priporoča

Enrico gm. Carlo Gortan,

Via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen

Št. 1152

O. S. sv.

Natečaj.

V sezamskem solskem okraji so tako j namestiti ta-le učiteljska mesta definitivno ali tudi provizorno:

1. mesto učitelja — voditelja na mešani enorazredni ljudski šoli:

- v Avberu,
- v Devinščini pri Proseku,
- v Koprivi,
- v Velikem dolu;

2. mesto učiteljice na dvorazrednici v Povirji.

Prosilci naj vložijo svoje s spričevali spremljene prošnje c. kr. okrajnemu solskemu svetu v Sežani.

C. kr. okrajni solski svet

Sežana 31. avgusta 1894.

Predsednik.

Saunig in Dekleva

Nunska ulica št. 16.

Zaloga vseh vrst sivalnih strojev. Singerjev stroj stane gld. 33 — 45 tudi gld. 70 torej po blagu je kup. Prodajata tudi dvokolosa, lovske puške, samokrese (revolverje), kakor tudi vso lovsko pripravo.

NAZNANILO.

Udano podpisani dovoljujem si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem odprl v Rihenbergu pri Hmeljaki na Polju

štaceno in krmo.

V štacuni imam bogato zalogo jedilnega in kolonijalnega blaga, usnja in železa, v krmi točim pa iz svojih in iz bližnjih vinogradov bela in črna domača vina.

Za obilen obisk se priporoča udani.

V Rihenbergu 1894.

Oskar Velgländer
po domače Prajs.

DIJAKI se jemljejo na stanovanje za malo plačo pri g. L. Lodati, c. kr. slugi. Stanuje Riva Corno št. 17.

Za porabo sadja.

Stiskalnice za sadje in grozdje

najnovije sestave. Izvirni izdelki s trajno delujočim pritiskalom in z ravnalom tlačilne sile.

Največa vsposobljenost za delo in 20 odstotkov večja nego pri drugih stiskalnicah je zjamčena.

Mlini za sadje in grozdje.

Stroji za grozdje rebijati.

Popolne moštarne, stoječe in vozne.

Stiskalnice in mlini za izdelovanje majinovec in drugih enakih sadnih sokov.

Sušilnice za sadje in zelenjad.

Najnovije samodelujoče patentovane trtne škropilnice „Syphonla“ izdeluje kakor posebnost:

Ph. Mayfart & Co.

c. in kr. izkl. priv.

tovarna kmetijskih strojev, Ivarna in fužina na par
na Dunaji, II., Taborstrasse 76.

Genike in priznanska pisna zastopj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

Pred nakupom ponarejenih strojev se svari.

Vsi stroji za poljedelstvo.

Posebnosti

treba naročiti le pri tvrdki Iz. Heller. Stiskalnice za seno, slamo in za nakladanje raznih vrst.

Hidravlične stiskalnice. Diferencialne vinske stiskalnice.

Novo škropilke proti peronospori, način Vermorel.

Samostojne škropilke proti peronospori v bakru z značno tlačilko.

Novi sadni mlini in sadne stiskalnice.

Aparati za parjenje krme, za varno kuhanje, za trgatve grozda, za sušenje sadja in zelenjavi, za robkatje turšice: trieri, mlaitirice, rezalnice, mlini za debelo moko itd.

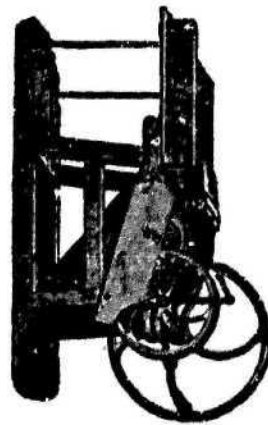
Lito železo surovo ali pripravljeno k vsem strojem po najnižjih cenah in najugodnejših pogojih.

Posilja izdelke pod jamstvom in na poskušajo

IG. HELLER, Dunaj

23 Praterstrasse II. 41.

Svari se pred kupovanjem ponarejil.

Bogato ilustrovani 192 str. obsežen cenik. — Jovensko - nemškem ali italijansko - nemškem jeziku pošilja na zahtevo brezplačno.

Razprodajalci se iščejo.

Svetovno ime so si pridobili moji

Goldin-prstani

kos samo po 1 gld. 50 kr.

Te prstane od zlatih nit strokovnjaki ne morejo razločevati in so moderno - elegantno napravljeni.

Moji goldin-prstani ostanejo vedno jednaki za kar jaz pisмено 5 let jamčim

Št. 142.
Goldin-prstan
z imitovanim brilantom
gld. 150

Št. 112.
Goldin-markizki prstan
z kamnom
gld. 150

Št. 67.
Goldin-pečatni prstan
z imit. ametistom
gld. 150

Št. 117.
Goldin-lord-prstan
z kamnom
gld. 150

Goldin - poročni prstani komad gld. 1-20
Za mero prsta zadostuje pošliti izrezek papirja.

Ilustrovani ceniki brezplačno in franco.

Alfred Fischer, Dunaj I. Adlbergasse 12.
Posilja se proti povzetju ali proti plačilu naprej.

Naravne mineralne vode iz raznih studencov.

Kemični, farmaceutični in drogerijski izdelki najbolj čislane domače in tuje zdravilske posebnosti.

Ribje olje, naravno in izvrstno, prijetnega okusa in kemično čisto.

Ribje olje z železom ali železnim jodom.

Najčistejša žveplenokislota apno c. kr. kmetijske šole v Gorici za vinarsko rabo.

Zdravila za živino, konjski cvet, konjski prašek, goveji prašek. Homeopatična zdravila.

prodaja novoustanovljena lekarna

A. Gliubich v Robatišču.

Išče učenca

Martin Richter,

trgovsko vrtnarstvo in sadna drevnina v Št. Petru pri Gorici.

Za jesenski čas!

Večje število sadnih dreves, najfinije namizno sadje, visoka ali srednja debla, piramide, kordoni, itd. priporoča podpisane iz svoje pri Gorici ležeče drevnina.

Častilo občinstvu se posebej opozarjam na popolno brezplatenost za prodajo nametjenih dreves.

Vsled uradne preiskave moje drevnince morem zagotoviti, da je povsem izključena nevarnost zatrositve trtne uši.

Dalje priporočam mojo ponovno odlikovano skupino dvakrat cvetočih klučkov (dumontant - Necken) le najboljše zimske vrste.

Kataloge pošilja vedno poštne prosto.

Št. Petru pri Gorici.

Martin Richter,

trgovsko vrtnarstvo in sadna drevnina.

Učence na stanovanje

sprejme poštna slovenska rodbina v Levijevi hiši v ulici sv. Klare, torej blizu šol. Posebna skrb se bo obračala na nadzorovanje otrok.

Gospodične kandidatnje

iz boljnih hiš dobé hrano, stanovanje in sploh vso potrebo v Gosposki ulici št. 14. I. nadstropje. Natančnejši pogoji izvedó tamkaj.

S spoštovanjem
Jerica Cvetnić.

Vizitke, kuverte s firmo

priporoča

„Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

„Primorec“ izhaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštne stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 glj. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12. II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Demače in razne novice.

Slovenski stariši, pozor! — Zdaj je začetek solskemu letu. Pazite, v kake sol pošljete svoje otročice. Celó nasprotniki že spoznavajo, da v Gorici mora vsakdo znati slovenski. Mi pa pravimo, da brez slovensčine bo mogoč izhajati le redkokdo, brez laščine pa lahko skoro vsakdo. Kolikor laščine morebiti kolo slučajno potrebuje v Gorici, toliko se je gotovo naučil na ulici. — Zato naj vsak Slovenec pošlje svoje otroke v slovenske šole. Na to naj pazijo tudi vsi rodoljubi v Gorici.

„Sloga“ sestrozredna šola prične v ponedeljek. Vpisovanje se bo vršilo že jutri predpoldne in popoldne v ulici sv. Klare in Barzollini. V ponedeljek od 8. zjutraj bo sv. maša v cerkvi M. D. Imakulate v Gledski ulici, potem se bo nadaljevalo vpisovanje. Rošica šola prične v torek.

Tretji otroški vrt društva „Sloga“ slabo hodi v naši nasprotne. Zato bi ga radi zabavili, ako bi to bilo le mogoče. — Ali ker je bil v istih prostorih že pred par leti mestni laška otroški vrt tudi zabavali, ne bo mogoče delati ovir slovenskemu, ker „Sloga“ je prostora veliko prenamočila in zbudala. — V ponedeljek jih je pregledala komisija z matičarja.

Ta otroški vrt je pravi na lepem kraju za ves del mesta „pri Kapeli“; nahaja se na levem voglu iz ulice Formica proti Kostanjevali. — Vsak Slovenec v istem delu mesta naj pazi na to, da bo to zabavišče kmalu polno. Pričetek naznanimo pozneje.

In che paese siamo? — V kaki deželi smo? Take vpraša predzadnji „Corriere“, ker je baje nekdo zapiral pri potisknem brzojavnem uradu tudi slovenske tiskarice. — Karkoli praviš? Izogajni urad ima v svojem okrožju trikrat več Slovencev nego Lahevi, naz več opraviča s štirimi nego z Lahi, a „Corriere“ se drzne vprašati: „in che paese siamo“ ako se fantika, raduje tudi slovenske tiskarice! — Ha, skri slovenskega perlatstva bodi, da se tudi vedno raduje tudi slovenske tiskarice. Ako bi na naši laški imeno tudi prostora tudi slove, se, da vsakdo lahko po svoji volji rabi to ali ono. — Enako je s postabljenimi listi po pošti. Ako naj prepovejo pisane slovenski naslovi ali da odložijo sploh govori slovenske, tedaj naj uradnik vsaj podredi list s slovenskim besedilom. Na to bo treba delati, da bo „Corriere“ vedel „in che paese siamo“, namreč, da dežela goriška ni v Kataloniji ali Soliji!

O goriški gimnaziji nam je došel to slednji dopis:

„Ker se je navedel v „Primorcem“ do sedaj le on sluhaj — kar pa ni sluhaj, — da se namreč v laški matičari zaznamuje več Nemcev, nego jih je v resnici, pošljem vam jaz še drug sluhaj.“

V letošnjem VIII. gimn. razredu sta bila le dva Nemca, a v statistiki so zaznamovani trije. Italijanov oziroma Furlanov pa šest. Za Nemca je štet (po svojem bratu znan) K. Niederkorn, ki je pa odločen Lah! Kaj pa se v drugih razredih!

Še drug neodpušljiv pregrešek se je vrnil vede ali nevede v letošnje gimn. izvestje. Čudno je, kako so mogli pregledati osmošolec J. Batističu odliko v semestralnem spričevanju. Šele, ko je B. opozoril g. razrednika, da redi dačo odliko, se je ta zaenkrat in mu prepisal novo spričevanje, a v izvestju se ni dalo več popravljati, ker je bilo že tiskano.

Še nekaj novega se vidi v letošnjem izvestju. — Imena rojstnih krajev so pri vseh dijakih izpuščena. Čemu to? Morda radi prepričev, ki so bili vedno radi pisave slovenskih krajevnih imen? A to ni še zadosten vzrok! Gotovo so vsi dijaki nezadovoljni s tem novim ukrepom, stariši pa tudi! Kaj pa koristi sulko ime, ako se mihi ne ve, od kod da je kak dijak?!

Kodaj pa bode pozidan ali popravljen zid pri ženskem učiteljskem izobraževališču, kjer ga nadomestuje sedaj par gnilih in umazanih desk? To je sramota Gorici; kaj takega se more zgoditi in trpeti le v Gorici. Videant consules, ...!

Osebnosti. — Pri goriškem magistratu so končno dobili mestnega inženirja; imenovan je bil g. Friderik Picot, ki naj izvleče iz zadreg naše mestne očete. Dvomimo, da bi se mu to posrečilo.

— Službo učiteljice na dekliški vadnici v Gorici (na mesto pokojne Waller) je dobila g. Holzingera iz Gradača, hči bivšega ravnatelja goriške gimnazije. To nepričakovano imenovanje nas je vse jako iznenadilo. Ali ni bilo v deželi nobene druge sposobne matice? Kaj pomeni tako vrivanje iz „matičarskega“ mesta? Ali pač, skoro bi pozabili, da živimo v času kraljeve!

Goriško gledališče. — Zadnja „Soča“ je poročala o mizeriji v goriškem gledališču. Čyže kome! V soboto je bila napovedana zadnja predstava. Človek bi mislil, da vsaj zadnje bo dostojna ureditva. Ali nič tega! Dostlo je tako počlo število ljudi, da je bila predstava nepovedljiva; došli so prejeli svoj denar nazaj. Zlati vedlo tudi došli „umetniki“ iz Italije, kakošno je „italijanstvo“ naše Gorice!

Solska in učna razstava, katere je bila namerj otvorjena v Gorici, dela vsó čast prirejalom in listom, ki so največ storili za njo. Med te so sme postaviti v prvo vrsto neumorno delavni cesarski svetovalec g. Fran Vodopivec, ki je takorekoč duša cele razstave. Posebno čast mu dela razstava iz goriškega okraja; učitelji in učiteljice tega okraja delajo čast sami in svojemu nadzorniku s svojo razstavo. — Kdor le more, naj

si ogleda to razstavo, ki je otvorjena od 8. do 12. in od 3. do 6. popoldne. Vstopnina znaša 10 kr.

Košarska šola na Žagi je v nevarnosti; utegne se preseliti kam v Bole. Uzrok temu je nestalnost občinskega zastopa, ki je najprej obljubil solske prostore, a ko je bila šola dovoljena, je odmaknil svoj prejšnji sklep. To je uzrok, da Žagarji sole najbrže ne dobé.

„Umetniška“ (!) razstava naših Lahov bi imela biti zaključena že v nedeljo. Ali ker je bilo do onega dne še takó malo dohodkov, da bi pokrili komaj polovico stroškov, so čas podaljšali, češ, kar dobimo, bo dobro. Zlasti pa naša laška gospoda upa dobiti veliko desetice od naše mladine v začetku šolskega leta. Nadeja se tudi, da bodo solske oblasti kar cele zavode silile v razstavo. Bomo videli, v koliko se ji izpolnijo te želje. Vsekakor bi morali protestovati proti temu, da bi se od katerekoli strani vplivalo na mladino! Protislovenski strankarski nameni so očitni; zato ne zaslužijo nikake podpore od strani, ki morajo stati — nad strankami. Rekli smo!

Nesreče. — Vojak A. Valas iz Loga je sel v ponedeljek jutro čez Predel k svojemu lovskemu bataljonu na Trebiž. Na cesti proti Rajblju se je prekučnil v neko brezno in si zlomil vrat, da je ostal na mestu mrtev. Prenesli so ga na rajbeljsko pokopališče. — Star je bil 24 let. Bil je baje pijan. Na Predelu je pil žganje.

— V Prvačini so neki otroci dobili dinamit in se z njim igrali. To je opazil 19-letni Anton Gregorič in iztrgal dinamit iz rok jednemu otroku. Ali stisnil je preveč, da se je užgal; odtrgal mu je več prstov desne roke. — Dinamit so donesli najbrže prvaški delavci s Štajerskega.

V petek večer je neki Goričan povozil v Sv. Lovrencu pri Muši nekega otroka.

— Goriška gospa „Eco“ je dobila mrzlico vsled neke notice v „Slovenecu“ in „Soči“. Začela je divjati. Modri zdravniki pravijo, da bolezen je postala neozdravljiva. Velika nesreča za Gorico!

V Korminu so 4. t. m. po noči s kamenjen napadli zastopnika laške železnice „Rete Adriatica“ g. Sessinija. Kako kričanje o „slovenski surovosti“ bi se razlegalo po lahonskih listih, ako bi se bilo kaj enakega zgodilo v kakem slovenskem kraju!

Izpod Sv. Križa (na Vipavskem). — Letina tu pri nas bode povsem piča. Dolgo trajajoča suša uničila je skoro polovico vseh poljskih pridelkov. Preobilno pomladno deževje ob času cvetja je skrčilo vinski pridelok. Vinske kapljice torej ne bode veliko. A če nas Bog varuje pred vremenskimi nezdami, bode izvrstna.

Mnogim gospodom zavarovalcem neke tuje banke uhaja čas zavarovalnine. In kaj store! Obnove obrok prav s to banko. Čemu podpirati nam toli nasproten narod! Zakaj

raje ne prestopiti k „Slaviji“, katera sprejme v zavarovanje pod ugodnejšimi in cenejšimi pogoji?

Pa tudi naše „Bralno društvo“ v Sv. Križu se še do oljno razvija. Preteklo leto je pognalo iz svojega šibkega stebelca krasno cvetko v podobi veselice. A sedaj žuga jo pokončati slana pozabljivost. Upamo pa, da nas v kratkem času iznenadi z enako prikaznijo. Ako se to dogodi v sedanjem, poznem jesenskem času, ne bode li umestno, zabelježiti jo v knjigo spominov?

Pa še nekaj za smeh: V dan volitve deželnega poslanca v veleposestvu se je dogodilo nekaj prav smešnega. Neki volilec (imé in kraj ostanita neznana) je zahteval nagrado pri oddaji glasú. A ker zahtevane nagrade od nikoder ni bilo, zapustil je volilno dvorano. Kaj ne, dragi čitatelj! tako zahteva omika že pojemajočega devetnajstega stoletja! (Kaj hočete, izjeme so pač povsod! Upamo pa, da bodo čedalje redkeje. Uredn.)

Selski.

Iz Šturj pri Ajdovščini. V noči 29.—30. avg. ulomil je drzen tat v tukajšnje župnišče, kjer je v pritlični pisarni okral blagajnico različnega uradnega denarja v okrogli svoti 290 gld., nekaj drobiza pustivši. Cerkvene dragocenosti v omari in druga pisma pustil je pri miru. Pomagal si je s 3 žepenkami. V drugi sobi poleg kuhinje, koje vrata je dvignil, nabral si je bil od gosp. župnika sestre različne prtenine, štok cukra in zapečateno steklenico pelinoveca. Obuvsil si njene nove črevlje, pustil je svoje pred kladnico, istotako sveženj blaga. Psi si je vedel utolažiti, kajti ni lajal. Burja je zelo pihala.

Iz Šebrelj, 30. avgusta. — Na večer 16. t. m. smo sprejeli z velikim veseljem prijazne sosede iz Cerknega s čast. gosp. kapelanom Šmidom in g. Razpetom, vikarjem orehovskim. Še poprej smo bili že pozdravili od druge strani došle Čepovance, ki so nas obiskali, ne strašeč se dolge in strne poti. Zajedno v družbi s temi nas je prijetno iznenadil še drug odličen gost, velec. gosp. prof. Šantel z blagorodno svojo družino. Izredna čast naši vasi, da je mogla pozdraviti v svoji sredini tako vrlega narodnjaka.

Ko so se zbrali že dokaj pozno vsi došleci, razvedrovali so na krasno opravljenem odru, ki je nosil napis „V spomin desetletnice kmetijskega bralnega društva v Šebreljah“, domači peveci, kojim bode pač dosti hvale, ako povem, da jim je vodja prečast. g. Janez Kokošar, znani cerkveni skladatelj in strokovnjak v glasbi. Izmej pesnij, ki so se proizvajale mej veselico, naj omenim le krasna zborá: „Slovan na dan!“ in „Nazaj v planinski raj“, ki sta se na občo željo ponavljala. Kot dramatičen prizor, ki je pri kmetiski veselici neizogiben, predstavljal se je — „Prodani prstan“ — ki je umetniško zadovoljil, in, kakor upamo, tudi koristil s svojim antisemitskim smerom.

Pri prijetni prosti zabavi prebrali ste se častitki bralnih društev podmelskega in idrijskega; zadoneli so jima živio-klici. Glasili so se mej tem tudi spevi zbranih pevcev domačih, cerkljanskih in čepovanskih. Poslednji so razveseljevali še prihodnji dan navzočnike.

Kaj naj rečem h koncu? — Bil je to res vesel dogodek, a nadejamo se, da bode imel za našo vas tudi pomen, kakoršnega mu želimo vsi, da bi se Šebreljci, ki sicer

ne dremljejo, popeli še do više splošne omike in krepke narodne zavesti. Bog daj!

Iz črniške županije. — Potem, ko sta že sporočala „Slovenec“ in „Primorski List“ svojim čitateljem, — povej tudi ti cenjeni „Primorec“, svojim naročnikom nekaj o sloveja v nem plesu dorenberško-črniškega oddelka veteranskega društva.

Meseca aprila t. l. objavila je „Soča“ sklep našega vrlega županstva, da vsaj letošnje leto ne dovoli povsem škodljivega in nevarnega javnega plesa; sosebno ker smo imeli letos sv. misijon. Cenjena „Soča“ je to vest objavila, da bi tudi druga županstva k temu spodbudila. In glej! Namen je bil dosežen. Vsa podčavenska županstva, razun jednega — so temu pritrčila. No umevno je, da vsled tega sklepa je naša mladina nehote prihranila nekaj kron. A ti silona prihranjeni in krvavo zasluženi groši se najbrže vzbudili nekterim skomino. Kako si pa pomagati?

Podčavenski župani so možje: ne dajo se tako lahko omajati v svojih sklepih. Bliza se rojstni dan cesarja. Ali bi se ne dala ta prilika porabiti? Mesto 18. se obhaja lahko ta slavnost 19. avgusta, ker je nedelja. Običemo veteransko obleko, proglasimo, obhajati slavnost rojstnega dne Nj. Velicanstva v podčavenski metropoli Črniče, županstvo se ne drzne ustavljati taki slavnosti in prvotni namen je dosežen.

Ko je pa glavni namen slavnosti — javni ples — bolj in bolj lezel na površje in se je slednjic naravnost sporočilo županstvu, da nekogi potrebujejo tiste groše, tedaj gosp. dekan odpove sv. mašo in starešinstvo se ustavi javnem plesu, ker poslednje je dobro vedelo, da se s tem rani disciplina, verski čut ljudstva in razdraži mladina, da po njih zgledu tudi ona zahteva javni ples. Toda vse zastoj! Cesarjeva slavnost se mora vršiti s plesom; sama sv. maša, — koje je sicer gosp. dekan odpovedal — ne nese.

Slavnost napraviti v dorenberško-prvaškem županstvu zopet ne kaže; saj tam rajajo že od kar so prve češnje poslali na Dunaj. V ta namen porabijo odsotnost g. župana; naredijo pritožbo na dež. odbor in s pomočjo menda laških odbornikov dosežejo svoj namen — javni ples, a grošev menda je bilo malo. Res obžalovati je bilo to postopanje, kot tudi sam njih vrli predsednik v Gorici. S tem je društvo — ki je sicer hvalevredno — mnogo zgubilo v vsakem oziru.

Dostavek uredništva. — Ne poznamo odnošajev, ki vladajo v omenjenem veteranskem društvu. Vendar se nam zdi huda obsodba, da bi bili prijatelji hlepeli po prihranjenih kronah, kajti od plesa samega bi pač nihče ne smel imeti dobička, pač pa društvo. — Nam se zdi, da je uzroka iskati drugod, namreč v tisti zastareli misli, da brez plesa ne more biti prave zabave, prave slavnosti, dasi je težko ujeti, kakó se stinjata pojma: veterani in ples. Upamo pa, da taka misel o pravi, prijetni zabavi polagoma izgine, saj je že dandanes velika večina zabav brez plesa.

Iz Cerkna, 12. sept. — Iskrena želja cerkljanskih rodoljubov se je izpolnila. Na tihem prišel je k nam velečeni gospod dr. A. Gregorčič, državni poslanec, dne 9. t. m. okoli seste ure zvečer. Na potu iz Gorice obiskal je župnega upravitelja v Čepovanu in prijatelja v Idrijski dolini. Dasi smo ob svojem času gojili srčne želje, da bi se tudi

pri nas vršil volilni shod, vendar za letos to ni bilo mogoče. Da bi pa naš velezaslužni državni poslanec vsaj deloma vغدil občni želji tukajšnjih častitih gospodov duhovnikov in drugih rodoljubov, prišel je ta dan v Cerkno.

Dne 10. t. m. je bila volitev cestnega odbora. Ker so bili v občinski pisarnici zbrani vsi župani in podžupani cerkljanskega sodniškega okraja, želel je gospod poslanec, se jim predstaviti. Po končani volitvi vršil se je domači razgovor. Volilci so različna vprašanja stavili na državnega poslanca, ki je na vse odgovoril. V prvi vrsti sukal se je pogovor o gospodarskih vprašanjih. Pritoževali so se volilci, kako se je na cerkljanskem začela širiti nemščina in da pošiljajo uradnike v Cerkno, ki ne znajo družega, kakor italijansčino. Splošna obsodba in vidna vznemirjenost je sledila tem pritožbam. Sosebno g. Aloj. Ra v n i k a r, jagerski in sebrejski podžupan se se bitko pritoževal o čedalje bolj propadajočemu kmetijstvu in da je skrajni čas, da bi državni poslanci svojo pozornost na njo obračali. Gospod državni poslanec omenjal je davčne reforme in kmetijskih zavarovalnic ter nekih načrtov, katere misli predložiti vlada zbornici z opazko, da pa ni upanja, da bi tako kmalu se te stvari izvršile, kajti državni voz se silno počasi pomika. Zagotavlja pa, da bode pa po svojih skromnih močeh kar mogoče se trudil in pri vsaki priložnosti svoj glas povzdignil, ali pravi — „občeujem pa ničesar, ker oblast imajo drugi v rokah in ne državni poslanci. Prosim pa, vse krivice, ki so gole po uradnih, naznanite mi jih. Sosebno dotične uradne akte pošljite mi po pošti“. Končno se g. Ravnikar zahvali s prisrčnimi besedami g. državnemu poslancu, ker tako krepko in odločno zastopa svoje volilce, ter izrazi željo, da bi kmalu se zopet videli v Cerknem pri kakem slovesnem volilnem shodu, in pozivljajoč navzoče k navadnemu izrazu navdušenja in odobravanja, zakličejo vsi „živio“. Da, današnji dan jasno spričuje, kako dobro de volilec, ako vidijo svojega poslanca pred seboj, ki se za vse zanima in tako prijazen z vsakim kmetom občuje. Naši kmetje niso bili vajeni takemu vpludnemu in prisrčnemu obnašanju, zato se pa jednoglasno odobrvali rekoč: „Tako mora delati poslanec, ne obljubovati in nič storiti, nego nič obesati in veliko delati in za vse se zanimati“.... „To je lepo, da z vsakim govori“.... Različne opazke pri tem razgovoru od strani navadnih kmetov tudi jasno govore, da krščansko-socijalni program je prvi in poglavitni, in tega programa se moramo okleniti, ako hočemo socijalni družbi priboriti gnotne in dušne prostosti, sploh boljših časov. Dne 11. t. m. je odšel g. poslanec čez Hladije na Krajsko. Spremljal ga je g. dekan.

Iz ptujske okolice na Štajerskem, 2. sept. — Ko sem prišel danes v Ptuj po opravilih, imel sem čas, da sem obiskal svojega prijatelja, sedaj vojaka pri vajah v Dominikanski vojašnici. Ko sva se pogovorila potrebno, povabil me, naj pride popoldne, kadar bo prost, na moj dom, da ga spijeva par kupic na srčno snidenje. Ali v moje veliko začudenje mi pove, da že cel teden ne sme noben rezervnik iz vojašnice, ker icažo vsi takozvani „Kassernarrst“, to pa zato, ker se je pritožil oskrbnik posestva Statberg g. Bešak, da so mu bila ukradena

jabolka v njegovem sadovnjaku. Krivdo zvrnil je na uboge vojake (rezervnike 4. pionirskega bataljona) ter naznanil to g. četniku Vidakoviču. Ta je brez daljnega preiskovanja obsodil vse vojake pri sedanjih vajah, da ne smejo do svojega odpusta (torej še kakih 14 dni) zapustiti vojašnice. Da je potrebna kazen za prestop, to je gotovo, da se pa tu tako ostro postopa z ubogimi rezervniki, je pač nekoliko pretirano. Vsakdo si zeli po trudapolnem dnevu nekoliko razvedrila, posebno pa se rezervni vojak, ki je vaju prostemu življenju. Kdo vé, kaj je privedlo omenjenega oskrbnika na to, da je zvrnil krivdo na vojake!

Tu se ne jemlje v postev, da so rezervni vojaki navadno v večini že družinski očetje, a vkljub temu ne pazi se na njihovo zdravje, temuč čez dan se trpinčijo z raznimi težavnimi deli pri vajah, a potem, ko si vsakdo želi razvedrila bodisi pri kupici vina ali pa vsaj — ako denarne razmere ne dopuščajo — vsaj na prostem zraku, se jim odreka se to edino veselje.

Splošna sodba ne samo vojakov, temuč tudi civilnih ljudi je, da pri tukajšnjih rezervnikih ni hudobnaža, kakor misli g. oskrbnik. Toda povelje je povelje in mora se izpolniti ter kazen prestati, če tudi dostokrat po nedolžnem!

S Tolminskega. — Dne 5. t. m. je imelo „Tolminsko učiteljsko društvo“ svoj obični zbor. Zbralo se je precejšnje število učiteljev in to tem lažje, ker je bila naslednji dan uradna učiteljska konferenca. Ob 1. popoldne otvoril zborovanje predsednik g. Ivan Krajnik z lepim nagovorom, v katerem je pogašnjeval uspehe učiteljskih društev in učiteljske „Zaveze“ glede pravic in ugleda učiteljstva. Odbor je nadalje pogašnjeval neke navskrižnosti radi spornih plačil v Gorknem rajni. vitezu Močniku. Obični zbor je pripoznal, da je odbor popolnoma pravilno postopal. K sklepu je sledila volitev novega odbora, katere izid je bil ta, da se je cel odbor za letošnje leto prestavi v kolariško dolino.

Tisti večer sviral je domač orchester, kateri obstoji iz mnogih učiteljskih močij v prostorih g. O. Gahrskeka došlim učiteljem v zabavo. V večni pa, tik sobe, kjer je godel orchester, igrali so nekateri c. kr. uradniki na lašče „moro“ in to tako glasno, da so celo godbo prekricali. Avita cultura!! (Zares izboreni ukus pri svojih zabavah imajo nekateri gospodje uradniki. Celó v laških krajih je v vseh boljših lokalih prepovedana tista igra, a v Tolmini nadlegujejo z njo občinstvo c. kr. uradniki! O, kako krotko je naše slovensko ljudstvo! Uredn.) Nas kolegijalni g. nadzornik je prišel tudi poslušat godbo, a ni prišel v sobo k učiteljem, ni prisedel k njim, da bi se z njimi kaj razgovarjal, kakor delajo drugi šolski nadzorniki, ampak prisedel je raje k zabavljajočim gospodom in se učil igrati „moro“. Ali se jo je dobro navadil, da je bo prihodnje leto tudi on igral, tega ne vemo. (V tej zadevi smo prejeli še veliko ostrejši dopis, ki postavlja za vzgled cesarskega svetovalca g. Fr. Vedopivca v Gorici, ki gori in neumorno deluje za napredek šolstva in blagor učiteljstva, prihaja k vsem učiteljskim zborom itd. in je res voditelj, oče učiteljsvnu svojega okraja. — K temu dostavljamo mi: Ta paralela je do pitice resnična. Kdor si je

ogledal letošnjo učno razstavo, je opazil takoj velikanski razloček med goriskim in tolimskim okrajem. Uredn.)

Slovensko ferijalno društvo „Sava“, se je na običnem zboru dne 1. septembra tako-le konstituiralo: Predsednik: Vlad. Ravnihar, cand. jur. Podpredsednika: Filip Gorup, cand. phil. Alojz Kokalj, cand. jur. Tajnik: Viktor Sušnik, stud. jur. Blagajnik: Jos. Mazi, stud. techn. Odborniki: Dav. Zwitter, stud. jur., Jos. Omersa, stud. ing., Ivan Orožen, cand. med., Rud. Grantar, cand. jur., Jos. Prevec, stud. jur., Val. Prevec, stud. jur., Osk. Dev, cand. jur., Al. Bizjak, stud. jur., Jos. Žilih, stud. phil., Jan. Vencajz, cand. jur. Preglednika: Ivan Toporiš, cand. jur., Fran Volk, stud. ment.

S Kranjskega, 9. sept. V nekaterih zadnjih snopičih „Sl. knjižnice“ zapazil sem na platnicah neko pogajnilo, katero se začinja v veliko moje začudenje z besedami: „Veliko gg. naročnikov je zaostalo z naročnino, kar nam se bolj ovira nadaljevanje tem prekorištnim podjetjem, i. t. d.“ — Kaj bi človek rekel k temu? Obžalovati jo po vsej pravici, da se kaj takega čuje, Nikdar bi ne bil mislil, da bodo zavedni Slovenci tako narzo podpirali „Sl. knj.“. Kaj je temu vzrok? Saj vendar Slovenci nimamo se toliko knjig, da bi lahko rekli: dovolj imamo že enakega blaga. Kajti vsakdo mi mora pritruditi, ako rečem, da smo se daleč za drugimi narodi. Zato je želeli, da se ravno „Sl. k.“ vidomači med našim ljudstvom. Cena je nizka dovolj in le po ti poti je mogoče, spraviti mnogo prekorištnega berila med narod. G. urednik pravi med drugim tudi, da: „ku bi vsi naročniki stordli svojo dolžnost, bi vsaj denarnega primankljeja ne bilo!“ Vsak delavec je vreden plačila, še mnogo več je pa vreden oni, kdor dela z blaginimi nameni za narod. Zaponnite si to, kasni naročniki (plačniki)! Ob ednem morajo pa taki naročniki tudi pomisliti, da bodo oni krivi, ako se pripodi, da mlado to podjetje zapade smrti.

Dalje pravi g. urednik, da „do petdesetega snopiča hoče vstrajati, naj bode kakorkoli, in potem, če ne bode imel dovolj podpore, moral bo prenehati“. Jaz upam, da poslednje se vendar ne zgodi, ker računiti nam je vendar na naše razumnistvo, katero bode razširjalo „Sl. kn.“ med narod.

Škoda bi bila, ako bi prenehalo to podjetje, ker za tako male krajcarje ni nikjer dobiti toliko prijetnega berila. V nekemu listu „Soce“ berem tudi, da je zadnja povest „Zaobljuba“ že skoraj vsa razprodana. To pa naj bode tudi mišljelj uredništvu „Sl. k.“, da le prijetne povesti narod rad bere. Ker je „Sl. k.“ namenjena prostemu narodu v prvi vrsti, zato naj se pazi na to, da se bodo izdajale tudi lahko umljive povesti. Tudi je moja misel ta, da bi bilo mnogo pripravnejše, ako bi na straneh „knjižnice“ bile zaporedne številke vsaj od ednega četrtletja skupaj, da bi radi veznine bolj pripravno bilo. Vsak prijatelj knjig želi imeti knjigo vezano, da se ne pokonča prehitro. Pri „Sl. k.“ pa je ravno to skoraj nemogoče, ker je vsak snopič za se.*

* Menimo, da skupnega vezila nekotikih snopičev pač nič ne ovira. Zaporednih strani ni neobhodno potreba. Uredn.)

V omenjenem pojasnilu navedeni so tudi nekteri kraji, v katerih so rodojubi „Sl. kn.“ povoljno razširili, in ti so: Sežana, Divača, Bolec, Kranj, Celje, Trst in Ljubljana. Kje pa je Kamnik, Novo mesto, Postojna, Černozemlj, Žuženberk, Loka, Litija? Li tu ni mogoče „Sl. k.“ povoljno razširiti? Mar tu ni delavnih mož. Iz lastne skušnje vem, da je potreba le pokazati to delce kakemu prijatelju, in pridobljen je, da se naroči. Vsakdo pa izmed naročnikov ima takega znanca, komur „Sl. knj.“ ni znana; pokaže naj mu jo in skoraj gotovo se naroči. Le kakih 300 naročnikov se manjka in obstoj bi bil zagotovljen. Upati je torej, da se vsakdo potrudil, da stori svojo dolžnost, da bode kmalo g. urednik z veselejšim poročilom pred nami. (Hvala tudi za priporočila v zasebnem pismu. Težko bo kaj! Razredba ostane č sedanja! Uredn.)

J. M. Krivčev.

Iz Ljubljane, 2. septembra. (Izv. dop.) — Društvo „Radogoj“ je letos dovolilo petim dijakom po 200 gld. in štirim po 100 gld. Pri dotični seji je odbor „Radogojev“ jako umestno obsodil berenje mej dijaki in sklenil, da društvo ne bode podpiralo nikogar, ki bi se dvobočil, ali se potegoval za berenje. Ta sklep nekaterim dijakom ni bil prav po volji, ali kaj se hoče, društvo, ki podpira dijake, bode pač imelo tudi kaj govoriti. Da berenje ne blaži značajev, to je pač tako jasno, da o tem ni več potreba nikakega oporokanja.

Veselo je pa, da je ta sklep „Radogojevoga“ odbora pohvalno omenil celó „Slovenec“, kateri je dosedaj o tem društvu molčal, dasi se mora šteti mej najkoristnejša društva na Slovenskem.

Pa se o neki drugi stvari se zadnji čas „Slovenec“ ujema z narodnjaki. V Ljubljani izhaja neki socijalistični list „Delavec“, ki se pa slučajno tiska v „Narodni Tiskarni“. V tem listu je pa zadnji čas prišlo marsikaj, kar se ne ujema s katoliško vero. Vrhovno vodstvo „Narodne Tiskarne“ nima časa, da bi pregledalo vsak list. Tako je zagledal v „Delavcu“ neki najbrž po nemškem izvirniku slabo preveden članek, v katerem se govori, da je znanost uničila vero v Boga — in še več takih prismodarij. „Slovenec“ je v petek v posebnem članku ožigosal tako pisavo in se obračal naravnost do predsednika „Narodne Tiskarne“, naj gleda, da se take stvari ne bodo več tiskale. Takoj drugi dan je pa „Slov. Narod“ odgovoril, da tudi odbor „Narodne Tiskarne“ tako pisavo obsoja in da bode že gledal, da se take stvari ne bodo več v tiskarni tiskale. V ponedeljek pa „Slovenec“ to izjavo z veseljem jemlje na znanje in celó daje razumeti, da bi s časom bila sprava mogoča. Mi pač le želimo, da bi ta spravljeni duh dolgo vladal, ali upanja nimamo, da se kaj kinalu doseže toli potrebno sporazumljenje.

„Delavec“ se najbrž ne bode dolgo več tiskal v „Narodni Tiskarni“. Seveda s tem list se ne bode uničen, ako mu le ne zmanjka duševne podpore. V tistih krogih, ki izdajajo ta list, se govori, da ga premestijo v Gradec ali v Trst v kako tiskarno. Mej delavskimi krogi pa ga močno razširjajo. Ta list pa ni škodljiv le v verskem, temveč tudi v narodnem oziru, ker pridiguje narodni indiferentizem. K sreči mej Slovenci ta nauk še ne najde dosti privržencev.

— „Narodni Dom“ je dozidan do vrha in začeli so delati streho. Poslopje bode jako impozantno, tako da bodo Slovenci nanj lanko ponosni.

Razgled po svetu.

Presv. cesar je posejil razstavo v Lvovu; tamkaj je bil sijajno sprejet. Vršile so se mnoge bliščeče slavnosti njemu na čast. V torek se je vrnil. Pri odhodu je rekel zbranim dostojanstvenikom: „Dokazali ste, da so oziri na narodne posebnosti in varovanje zgodovinskih tradicij trdno zvezali državo in deželo“.

Na dan godu ruskega carja je bil tamkaj dvorni diné, na kateri je na posebno povabilo prišel tudi vojaški atašé pri ruskem poslanstvu na Dunaju. Mej povabljeni je bil tudi poljski drž. poslanec grof Borkowski. Ta pa ni prišel na diné, ampak se cprostil, češ, da ni povsem zdrav. Ta demonstracija se je splošno razumela in Borkowski je dobil na stotine vizitnic uglednih Poljakov v znak, da odonravajo njegovo postopanje. Stvar obuja veliko senzacijo. Cesarjeva napitnica se je glasila: Pijem za zdravje mojega zvestega prijatelja, Njegovega Velečanstva ruskega carja, katerega naj Bog ohrani.

„Wiener Zeitung“ od 12. t. m. objavlja ročno pismo cesarjevo do namestnika Badenija, v kojem se nalaga poslednjemu, sporočiti vsemu prebivalstvu cesarjevo zahvalo na tolikih ganljivih dokazih patrijotiskega mišljenja in na presrčenem vsprejemu; nadalje objavlja isti list ročno pismo do kneza Sapiche, v katerem izraža vladar svojo zahvalo in popolno priznanje na složnem sodelovanju obeh narodnosti pri deželni razstavi v Lvovu, kar opravičuje nado, da se bode vedno srečneje razvijalo gospodarsko blagostanje prebivalstva.

Izjemno stanje. — 12. t. m. je preteklo leto, od kar velja v Prazi izjemno stanje. Vlada ga ni še odpravila in niti ne misli na to, češ, da niso še izginili uzroki, ki so vlado primorali, da je proglasila izjemno stanje. — No, češkega naroda to ne uniči! Izjemne naredbe pač ne pridobé njegovega srca!

Bolgarska vlada pripravlja neko spomenico o pripoznanju kneza Ferdinanda zakonitim vladarjem Bolgarije. Predloži jo vsem vladam; v Petrograd jo ponese posebna deputacija.

Mirovni kongres. — Po raznih državah se vrše velike jesenske vojaške vaje, v Haagu na Holandskem pa zboruje mirovni kongres in se posvetuje, kakó bi bilo doseči svetovni mir in zagotoviti mejnarodna razsodišča. — Na kak uspeh ne upajmo v sedanjih zdvijanih časih.

Na Bavarskem je prebivalstvo čedalje bolj napeto proti sedanjemu vladarju princu Luitpoldu. Njegovemu sinu Arnulfu so kmetje pobili celo okna, a v Murnanu so vrgli v vodo Luitpoldu kip. Ti čini so naperjeni proti Prusom. Dobro znamenje!

Nemška kultura v Afriki. — Znano je, na kak način sta nemški kancelar Leist in njegov pomočnik Wehlau razširjala v Kamerunu kulturo. Trpincila sta nesrečne črnce na grozovit način, pobijala ljudi, skrunila žene in otroke. Ves svet je bil tako ogorčen, da se je morala nemška vlada udati splošni nevolji in odstaviti rečena uradnika. Ta dva se bodeta za svoje grozovitosti imela zago-

varjati pred disciplinarnim senatom in ne morda pred sodiščem, tako da se jima gotovo nič žalega ne zgodi. Njiju nasledniki nadaljujejo v tem v Kamerunu začeto delo. Angleški listi poročajo nove podrobnosti o bestijalnem ravnanju nemških uradnikov v Kamerunu, a Nemci se za to nič ne zmenijo.

Anarhisti na Nemškem postajajo čedalje bolj drzni. Ko je te dni bival cesar Viljem v Marienburgu, raztrosili so po celem mestu listke z napisom: „Dol s kraljem, živel anarhija“.

V Londonu je umrl grof Pariški, načelnik bivše vladarske hiše francoske bourbonske in kot tak pretendent za francoski prestol. — Na njegovo mesto je zdaj prišel princ Franc Bourbonski, ki je pa španski general. Ker je Španija priznala francosko lju d o v l a d o, bo moral ali pustiti generalno službo ali pa odpovedati se pravicam do francoskega prestola.

Ruskemu carju se je zdravje zboljšalo. Bolezen v grlu baje ni nevarna. Ta teden se počuti že takó dobrega, da pojde v Spalo.

Arnavti so napadli mesto Sienico v sandžaku novopazarskem (med Srbijo in Črnogoro koncem Bosne), ker so oblasti pobrale osmino mesto desetine. Turški vojaki so prihiteli mestu na pomoč.

Rusija in Evropa. — Ruski finančni minister Witte se mudi sedaj v Opatiji, kjer je govoril z nekim berlinskim novinarjem in mu mej drugim rekel: Ruska politika je politika absolutnega mira. Car hoče živeti v miru z vsem svetom. Velika zmota je, če se misli, da bi Rusija iz prijateljstva za Francijo kršila mir ali privobila, da se krši. Če bi Francija začela vojno ali če bi bila kriva, da se začne, bi ne smela računati na pomoč Rusije. Takisto bi Rusija tudi Nemčije ne podpirala, če bi ta začela ali provocirala vojno. Rusija veruje, da je cesarju Viljemu ohranitev miru prav tako pri srei, kakor carju in cesarju Francu Jožefu. Obžalovati je, da se vzlic temu soglasju najmožnejših monarhov nadaljujejo priprave za vojno. Kar stori jedna teh držav za svojo vojsko, sili drugo, da stori to isto, da ne zaostane. Tako se sile izrabljajo po nepotrebnem. Rusija ni vzrok tej progresiji oboroževanja, ani primorana je, ravnati se po vzgledu drugih držav. Kolika sreča za vsako državo, da more polovico teh stroškov prihraniti. — Minister je potem govoril o finančnih zadevah in o regulaciji ruske valute, katere se po njegovi sodbi sedaj še ne more lotiti.

Vatikan in Evrinal. — Mej papežovo in italijansko vlado se je po daljših pogajanjih doseglo porazumljenje glede dveh načeloma važnih zaštev. Dne 5. t. m. je izšel kraljev dekret, s katerim se imenuje kardinal Santo Beneški patrijarhom in se potrdi razni skofje. Tisti dan je izšel tudi papeški breve, s katerim se naroča, naj propaganda fide ustanovi eritrejsko prefekturo s sedežem v Kerunu, ki bo obsegala vse kraje v Afriki, katerih varstvo se je v svoj čas sklenjeto angleško-italijanski pogodbi izročilo Italiji. Zajedno je papež razveljavil vsako tujo jurisdikcijo v teh krajih. Doslej so tod največ uplivali francoski Lazaristi, sedaj pa pridejo na njih mesto zopet italijanski kapucini. Za Italijo je to velika pridobitev.

Izdajatelj in urednik A. Gabrček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabrček.

Fužina pri Lokavcu

v najboljšem stanju, z dvema kladvama, z dvema ognjema in z obsirno oglenico, oddá se pod jako ugodnimi pogoji v najem. Natanjnejši podatki in pogoji pozvedó se pri **D. Godina v Ajdovščini.**

I. Cej gostilničar v Židovski ulici št. 5 toči naravno brisko vino.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi, ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja in Gosposko ulico. Usnje in podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Franc Bensa v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Karol Drašček pek Riva Corne št. 4. v Gorici. Podružnica za razprodajo kruha se nahaja v Semeniški ulici št. 2.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Novinc Franc

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stroffa) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim tojakom.

Ivan Drufa

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščine za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulici Morelli, toči domača vina in ima domačo kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Oblič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se priporoča Slovincem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornju ima zalogo Dreherjevega piva ter čaja, moka, soli in otroby.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih zaloznicah vedno na izbiru vsakovrstna domača vina bela in črna istrjanska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Spanjanjajte se o vsaki priliki šolske dece v „Sloginih“ učnih zavodih.

Anton Koren

trgovec v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko, porcelanasto in stekleno blago, rože in skakla šipe v skakla, rože in napravlja okvirje za zrcala in podobne.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (štorje Caravogega št. 1) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro, sveže pivu, domačo kuhinjo, potrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom na debelo v Vrtni ulici št. 8, (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja na debelo strovo po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vijavska, furjanska. Zagotavlja dobro, pristno blago, točno potrežbo in moke cene.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse vrste, ki spadajo v šolsko in posvarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za uposotanje, vd. Pisane in risane iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici na kar se slavno učiteljstvo že posebno opozarja.

Martin Poveraj

cvilni in vezalški krojal v Gorici, priporoča svoje veliko zalogo blaga kakor tudi gotovih oblačil. Dalje: srage, spodnje hlače, zavratnice, ravnice, vojaške in uradniške ovratnike, sablje z vseopraso, zlate in sreberne zvezde, skratka vse, kar je potrebno za gospodsko vsakega stana. Obiške po za ročnih izdeluje točno in po nizki ceni.